

2.3.11-16

*Το καθεστώς των Τριάκοντα Τυράννων***ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ**

- 3.11 Η εκλογή των Τριάκοντα έγινε αμέσως μετά την κατεδάφιση των Μακρών Τειχών και των τειχών του Πειραιά. Ενώ όμως εντολή τους ήταν να συντάξουν ένα σύνταγμα που θα ρύθμιζε τον πολιτικό βίο, όλο ανάβαλλαν τη σύνταξη και τη δημοσίευσή του· στο μεταξύ συγκροτούσαν τη Βουλή και τις άλλες αρχές όπως ήθελαν αυτοί.
- 3.12 Έπειτα άρχισαν να συλλαμβάνουν τους γνωστούς καταδότες, που τον καιρό της δημοκρατίας είχαν κάνει τη συκοφαντία επάγγελμα και ταλαιπωρούσαν την καλή τάξη, και να τους παραπέμπουν για θανατική καταδίκη. Η Βουλή τους καταδίκασε μ' ευχαρίστηση, και το πράμα δε δυσανεστούσε καθόλου όσους ένωθαι πως τίποτα κοινό δεν είχαν μ' αυτούς.
- 3.13 Αργότερα ωστόσο άρχισαν να καταστρώνουν σχέδια για να επιβάλουν την ανεξέλεγκτη κυριαρχία τους στην πόλη. Το πρώτο βήμα ήταν να στείλουν στη Λακεδαίμονα τον Αισχίνη και τον Αριστοτέλη, για να πείσουν τον Λύσανδρο να ενεργήσει να τους δοθεί φρουρά –που υπόσχονταν να συντηρούν αυτοί– «ώσπου να βγάλουν από τη μέση τα κακά στοιχεία και να οργανώσουν το καθεστώς». Εκείνος πείστηκε και φρόντισε να τους δώσουν τη φρουρά με τον Καλλίβιο για αρμοστή.
- 3.14 Μόλις οι Τριάκοντα πήραν τη φρουρά βάλθηκαν να καλοπιάνουν με κάθε τρόπο τον Καλλίβιο, για να εγκρίνει όλες του τις πράξεις· αυτός πάλι τους έδινε στρατιώτες από τη φρουρά, που τους βοηθούσαν να συλλάβουν όποιους ήθελαν –όχι πια «κακά στοιχεία» κι ασήμαντα πρόσωπα, αλλ' από δω και μπρος όποιον τους δημιουργούσε την υποψία ότι δε θ' ανεχόταν τον παραμερισμό του κι ότι, αν δοκίμαζε ν' αντιδράσει, θάβρισκε πολλούς συμπαραστάτες.
- 3.15 Τον πρώτο καιρό ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ήταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας όμως –που ανάμεσα στ' άλλα είχε εξοριστεί κίολας από τους δημοκρατικούς– είχε διάθεση να σκοτώσει πολύν κόσμο, ενώ ο Θηραμένης εναντιωνόταν, λέγοντας ότι δεν ήταν λογικό να θανατώνουν ανθρώπους για μόνο τον λόγο ότι τους τιμούσε ο λαός, έστω κι αν δεν πείραζαν σε τίποτα την καλή τάξη. «Στο κάτω-κάτω», τούλεγε, «κι εγώ κι εσύ έχουμε πει και κάνει πολλά για ν' αποκτήσουμε δημοτικότητα».
- 3.16 Ο άλλος πάλι αποκρινόταν (γιατί φερόταν ακόμα φιλικά στον Θηραμένη) ότι όποιος θέλει να κυριαρχεί είν' υποχρεωμένος να βγάζει από τη μέση εκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν εμπόδιο: «Κι αν φαντάζεσαι ότι επειδή είμαστε τριάκοντα κι όχι ένας η εξουσία μας δε χρειάζεται τόση φροντίδα όσο και μια προσωπική τυραννία είσαι ανόητος».

[Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Οι Τριάκοντα Τύραννοι εκλέχθηκαν στην Αθήνα αμέσως μετά την κατεδάφιση των Μακρών Τειχών και των τειχών του Πειραιά. Αν και είχαν την υποχρέωση να θεσπίσουν ένα νομικό πλαίσιο για την άσκηση της εξουσίας τους, ανέβαλλαν διαρκώς τη σύνταξή του. Αντί γι' αυτό, συγκρότησαν τη Βουλή και τις υπόλοιπες αρχές της πόλης με άτομα της εμπιστοσύνης τους, εξασφαλίζοντας έτσι τον απόλυτο έλεγχο της κατάστασης.

Αρχικά, στράφηκαν εναντίον των συκοφαντών, τους οποίους ο λαός απεχθανόταν, καθώς είχε υποφέρει από τις ενέργειές τους. Τους συνέλαβαν και τους παρέπεμπαν στη Βουλή, η οποία τους καταδίκασε σε θάνατο. Οι κινήσεις αυτές δεν δυσανεστούσαν τους έντιμους πολίτες. Ωστόσο, τα πρώτα σημάδια αυταρχισμού και ηθικής κατάπτωσης του καθεστώτος έγιναν σύντομα εμφανή.

Στη συνέχεια, για να εδραιώσουν την κυριαρχία τους, έστειλαν, τον Αισχίνη και τον Αριστοτέλη, δύο από τους Τριάκοντα, στον Λύσανδρο, ζητώντας του να τους στείλει μια φρουρά ενόπλων στρατιωτών, που υποσχέθηκαν ότι θα συντηρούσαν οι ίδιοι. Το αίτημά τους έγινε δεκτό και τους στάλθηκε φρουρά επτακοσίων ανδρών υπό την ηγεσία του Καλλιβίου. Αμέσως μετά, ξεκίνησαν να επιδίδονται σε αυθαιρεσίες και εγκληματικές ενέργειες. Έτσι,

συλλάμβαναν τους πολιτικούς τους αντιπάλους, τους παρέπεμπαν σε δίκες - παρωδίες με ψευδείς κατηγορίες και, μέσα από συνοπτικές διαδικασίες, τους καταδίκάζαν σε θάνατο.

Δύο από τις πιο σημαντικές προσωπικότητες ανάμεσα στους Τριάκοντα ήταν ο Κριτίας και ο Θηραμένης. Ο Κριτίας ήταν σκληρός, αδίστακτος και είχε τάσεις αντεκδίκησης, καθώς στο παρελθόν είχε εξοριστεί από τους Αθηναίους. Αντίθετα, ο Θηραμένης ήταν πιο μετριοπαθής. Αν και στην αρχή συμπορευόταν με τον Κριτία, στη συνέχεια άρχισε να διαφωνεί μαζί του, εκφράζοντας την αντίθεσή του στις μαζικές συλλήψεις και τις εκτελέσεις έντιμων πολιτών. Ο Κριτίας, ωστόσο, επέμενε ότι έπρεπε να εξοντώσουν όλους όσους θα μπορούσαν να αντισταθούν στην εξουσία τους. Επιπλέον, θεωρούσε ότι, παρόλο που δεν κυβερνούσε ένας αλλά τριάντα, έπρεπε να ασκούν τυραννική εξουσία και να συμπεριφέρονται ως τύραννοι, αν ήθελαν να διατηρήσουν την κυριαρχία τους.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιες ενέργειες έκαναν οι Τριάκοντα για να εξασφαλίσουν το καθεστώς τους; Ποια ήταν η σκοπιμότητα της κάθε ενέργειας;
2. Πώς κρίνετε την πολιτική συμπεριφορά του Κριτία και του Θηραμένη.